

NÁRODNÝ SYSTÉM MVS V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Darina Janovská, Slovenská národná knižnica v Martine

Knižničný systém Slovenskej republiky tvoria v zmysle zákona č. 183/2000 Z.z. o knižniciach tieto typy knižníc:

1. Slovenská národná knižnica v Martine
2. Vedecké knižnice (5 univerzálnych a 3 špecializované)
3. Akademické knižnice (44 ústredných knižníc univerzít a fakúlt)
4. Verejné knižnice (36 regionálnych knižníc, 100 mestských, 303 obecných knižníc a profesionálnym zamestnancom, 2218 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom)
5. Školské knižnice (5996 knižníc na základných a stredných školách)
6. Špeciálne knižnice (Parlamentná knižnica, lekárske, technické, múzei a galérií, vojenské, väzenské, ústavov, úradov)

Vo fondoch knižníc SR sa nachádza asi 40 miliónov knižničných jednotiek). Ročne poskytujú milióny výpožičiek a informácií rôzneho druhu a podieľajú sa na výchove a vzdelávaní obyvateľstva. Významnou úlohou je poskytovanie *medziknižničnej výpožičnej služby*.

V organizácii práce, pracovných postupoch i v štatistických ukazovateľoch knižníc sa MVS prezentuje ako:

- a) MVS iným knižniciam
- b) MVS z iných knižníc

Podľa štatistického prehľadu činnosti verejných a vedeckých knižníc¹

v Slovenskej republike bola v roku 2002 situácia v MVS nasledovná:

¹ SNK – Slovenská národná knižnica, Martin

UKB – Univerzitná knižnica, Bratislava

ŠVK BB- Štátna vedecká knižnica, Banská Bystrica

ŠVK KE – Štátna vedecká knižnica, Košice

ŠVK PO – Štátna vedecká knižnica, Prešov

SPgK – Slovenská pedagogická knižnica, Bratislava

SEK – Slovenská ekonomická knižnica, Bratislava

SPK – Slovenská poľnohospodárska knižnica, Nitra

CVTI SR – Centrum vedecko-technických informácií SR, Bratislava

ÚK SAV – Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied, Bratislava

SLK – Slovenská lekárska knižnica, Bratislava

SLDK – Slovenská lesnícka a drevárska knižnica, Zvolen

Vedecké knižnice MVS iným knižniciam (16 362 uspokojených požiadaviek)

SNK	UKB	ŠVK BB	ŠVK KE	ŠVK PO	SPgK	SEK	SPK	CVTI SR	ÚK SAV	SLK	SLDK
4486	1741	939	2117	707	171	624	272	1368	687	3091	159

a) MVS z iných knižníc (4 866 uspokojených požiadaviek)

SNK	UKB	ŠVK BB	ŠVK KE	ŠVK PO	SPgK	SEK	SPK	CVTI SR	ÚK SAV	SLK	SLDK
375	176	425	689	1308	0	181	1180	53	85	8	386

Verejné knižnice

1. **Regionálne knižnice s krajskou pôsobnosťou** (Pezinok, Zvolen, Trenčín, Trnava, Nitra, Žilina, Košice, Prešov)

- a) MVS iným knižniciam 672 uspokojených požiadaviek
- b) MVS z iných knižníc 1 000

2. **Regionálne knižnice** (36 knižníc)

- a) MVS iným knižniciam 637
- b) MVS z iných knižníc 3 604

3. **Mestské knižnice** (100 knižníc)

- a) MVS iným knižniciam 367
- b) MVS z iných knižníc 3 331

4. **Obecné knižnice profesionálne** (303 knižníc)

- a) MVS iným knižniciam 42
- b) MVS z iných knižníc 609

5. **Obecné knižnice neprofesionálne** (2 218 knižníc)

- a) MVS iným knižniciam 14
- b) MVS z iných knižníc 732

Špeciálne knižnice²

- a) MVS iným knižniciam 11 716 uspokojených požiadaviek

² KMK – Knižnica pre mládež, Košice

SKN – Slovenská knižnica pre nevidiacich, Levoča

lekárske	technické	poľnoh.	Múz.gal.	vojenské	justičné	KMK	SKN	Parlam.
8025	304	302	130	11	0	0	2944	0

b) MVS z iných knižníc 20 268

lekárske	technické	Poľnoh.	Múz.gal.	vojenské	justičné	KMK	SKN	Parlam.
18 843	950	133	204	138	0	0	0	0

Národný systém MVS Slovenskej republiky ovplyvňujú 3 skutočnosti:
 Zásady FLA, podľa ktorých sa má každý štát starať o vybudovanie účinného národného systému MVS
 Vyhláška o MVS a MMVS
 Nové technológie

Vyhláška o MVS a MMVS

Vyhláška považuje MVS za *špeciálne knižnično-informačné služby*, z ktorých pre zúčastnené knižnice vyplýva povinnosť poskytovať knižničné dokumenty z vlastných fondov, ak sú o to požiadané. Zvláštnosťou slovenského systému MVS je existencia 2 centier – SNK pre národné MVS a Univerzitnej knižnice v Bratislave pre medzinárodné MVS, čo má svoje historické pozadie a čo uzakoňuje i nová vyhláška.

V súčasnosti je na Slovensku zvláštna situácia, keď stará vyhláška už neplatí, kým nová ešte nie je schválená. Hlavným zdrojom kritiky pôvodnej vyhlášky z r. 1963 bol princíp tzv. rajonizácie, ktorý predpisoval obeh žiadanky podľa vymedzených okruhov, ktorý sa však vôbec nerespektoval a žiadanky sa posielali náhodne.

Nová vyhláška vymedzuje pravidlá pre žiadajúcu knižnicu nasledovne: Knižnica žiadajúca o MVS posielala žiadanku:

- do knižnice, ktorá podľa výsledku zistenia žiadaný dokument vlastní
- do knižnice, ktorá môže mať vo svojom fonde dokument príslušného odboru alebo druhu
- do Univerzitnej knižnice v Bratislave (ďalej UKB)
- do SNK

Tento postup sa v MVS uplatňuje už dlhodobo a text novej vyhlášky ho iba legalizoval. Preto nemožno povedať, že bez existencie legislatívneho dokumentu by sa národný systém MVS rozvíjal na Slovensku živelne. Reálne výsledky (cieľené zasielanie žiadanky MVS, maximálne skrátenie lehoty od zadania požiadavky MVS po jej vybavenie a nepreťažovanie veľkých knižníc) však môže priniesť až uplatňovanie nových technológií v MVS, predovšetkým internetu.

Nové technológie a MVS

Nové technológie priniesli do MVS prevratné zmeny a prispeli k tomu, že negatívny vplyv osobitostí tejto služby (bibliografické prezisťovanie v tlačených bibliografiách, posielanie papierovej žiadanky MVS tradičnou poštou, náhodná lokácia, putovanie žiadanky) sa čiastočne alebo úplne eliminoval.. Internet umožnil znížiť časovú a miestnu previazanosť medzi žiadajúcou a poskytujúcou knižnicou, umožnil rýchlu komunikáciu medzi oboma knižnicami a spätnú väzbu, pretože poskytujúca knižnica často dostane od žiadajúcej ľahko a rýchlo i odpoveď na kvalitu služby.

Odstránenie viacerých problémov bežných pri klasickej MVS umožnili webovské stránky knižníc prinášajúce pre MVS nové možnosti. Sú to predovšetkým elektronické informačné zdroje, súborné katalógy, online katalógy a elektronická žiadanka.

Z hľadiska potrieb MVS však situácia na Slovensku nie je priaznivá. Získavanie a uplatňovanie informačnej techniky a technológie sa v minulých rokoch sústreďovalo predovšetkým na automatizáciu vnútorných procesov knižníc (akvizíciu, katalogizáciu, OPAC, výpožičky). Nepodarilo sa však výraznejšie pokročiť v takých oblastiach informatizácie, ktoré predstavujú pre MVS v rozvinutých krajinách už bežný štandard alebo dominantný trend. Je to predovšetkým:

- a) fungovanie národných súborných katalógov, ktoré znamenajú značnú úsporu prostriedkov na multispracovanie dokumentov a dobrý komfort pre používateľov knižníc
- b) prepojenie online katalógov s elektronickou žiadanou MVS.

Súborné katalógy

Kompetencia za tvorbu súborných katalógov je v SR rozdelená medzi 2 knižnice: SNK, ktorá zodpovedá za súborný katalóg monografií a UKB zodpovedajúcu za súborný katalóg periodík.

1. Súborný katalóg knižníc SR – monografie www.snk.sk

Orientuje sa na monografické diela bez ohľadu na fyzickú formu a typ dokumentu. Implementovaný je v prostredí ALEPH 500, využíva protokol Z39 a HTTP. Perspektívne bude obsahovať logicky previazané databázy: SKK – súborný katalóg monografií, ISBN a ISMN SR, ADR – adresár knižníc SR a súbory menných a vecných autorít.

V súčasnosti doňho prispieva 9 knižníc.

2. Súborný katalóg periodík www.ulib.sk

Obsahuje:

- Záznamy slovenských a zahraničných periodík vo fondoch ústredných, vedeckých, akademických knižníc, sietí lekárskeho knižníc, knižníc vedeckých ústavov a firiem)

- ADR – adresár knižníc

Súborné katalógy majú i niektoré akademické knižnice, napr.

Virtuálna knižnica Univerzity Komenského vili.uniba.sk

Je súborným katalógom fakultných knižníc Univerzity Komenského v Bratislave.

Odborové súborné katalógy

AGROKATALÓG infoware.uvtip.sk

Je to súborný katalóg 21 inštitúcií obsahujúci bibliografické údaje o rôznych typoch dokumentov s poľnohospodárskou a potravinárskou problematikou, v ktorom používateľ nájde okrem iného i plnotextové údaje.

Katalóg slovenských historických knižníc www.snk.sk

Buduje sa v spolupráci SNK a Univerzitnej knižnice v Bielafelde. Obsahuje údaje o dokumentoch 16. a 17. storočia nachádzajúcich sa v Lyceálnej knižnici v Kežmarku, Seminárnej knižnici v Spišskej Kapitule a Kolegiálnej knižnici v Prešove (50 000 záznamov).

Online katalógy

Najvýznamnejším nástrojom MVS sú online katalógy knižníc - lokálne katalógy jednotlivých knižníc na webe. Umožňujú bibliografické prezisťovanie na základe rôznych kritérií vyhľadávania a sú nástrojom pre lokáciu žiadanky MVS. Ich využitie pre MVS je determinované pripojením všetkých typov knižníc do internetu s dostatočnou kapacitou prenosových liniek.

Relatívne najlepšie sú na tom vedecké a akademické knižnice, ktoré sú do internetu pripojené prostredníctvom academickej siete SANET. Podľa prieskumu uskutočneného koncom roku 2000 vyplýva, že vo vedeckých a akademických knižniciach 31% používa systém Rapid Library, 19% ALEPH a po 9% VTLS a Libris/Biblis. Tieto knižnice majú vystavené i svoje online katalógy.

Do internetu sú pripojené i všetky regionálne knižnice, prevažne však cez komutovanú linku. Mestské knižnice majú zrealizované pripojenie do internetu len výnimočne.

Využívanie online katalógov pre lokalizáciu dokumentov a ďalšie činnosti späté s MVS negatívne ovplyvňujú tieto skutočnosti:

- Do súborného katalógu monografií zatiaľ prispieva malý počet knižníc, čo vedie k zasielaniu žiadaniek MVS len do týchto knižníc, resp. najmä do SNK.
- Lokálne katalógy jednotlivých knižníc nie sú integrované, každý sa musí prehľadávať osobitne, čo je zdĺhavé. Výnimkou sú knižnice vy-

užívajúce systém. RAPID LIBRARY, ktoré môžu vyhľadávať vo viacerých katalógoch naraz.

- Knižnice s komutovanou linkou (a tých je väčšina) majú čas určený na využitie internetu pre účely MVS prísne limitovaný, v dôsledku čoho možnosť prehľadávať online katalógy jednotlivých knižníc prakticky ani nemajú.

Elektronická žiadanka

S rozširovaním internetu čoraz viac knižníc pristupuje k vytvoreniu elektronickej žiadanky MVS na domovskej stránke svojej knižnice. Grafické riešenie elektronickej žiadanky závisí od technologických možností a fantázie jednotlivých knižníc, napriek tomu však musia obsahovať niektoré spoločné a presne stanovené prvky. Zásady pre tvorbu elektronickej žiadanky MVS i vzorovú elektronickú žiadanku vypracovala národná komisia pre služby na svojom ustanovujúcom zasadnutí. Existujúce elektronické žiadanky jednotlivých knižníc sú až na výnimky variantom tejto vzorovej elektronickej žiadanky.

V knižničnej praxi sa uplatňujú 3 druhy elektronických žiadaniek.

1. Elektronická žiadanka na objednanie výpožičky alebo kópie článku

Vedecké knižnice

Elektronickú žiadanku by mali mať najmä knižnice s veľkým počtom požiadaviek na MVS z ich vlastných fondov. Sú to hlavne vedecké knižnice, z ktorých len 3 v súčasnosti elektronickú žiadanku ešte nemajú.

Elektronické žiadanky MVS vedeckých knižníc sú dostupné na nasledovných adresách:

SNK	www.snk.sk
Univerzitná knižnica, Bratislava	www.ulib.sk
ŠVK Banská Bystrica	www.svkbb.sk
ŠVK Košice	www.svkk.sk
ŠVK Prešov	www.svkpo.sk
Slovenská pedagogická knižnica	www.spgk.sk
Slovenská poľnohospodárska knižnica	www.slpk.sk

Elektronická žiadanka týchto knižníc je takmer totožná, obsahuje tieto údaje::

1. Údaje o žiadajúcej knižnici
2. Žiadosť o výpožičku (údaje o požadovanom dokumente)
3. Žiadosť o xerokópiu článku (údaje o článku i dokumente, v ktorom sa nachádza)

4. Prehlásenie o uhradení poplatku stanoveného poskytujúcou knižnicou (koncipované zväčša tak, aby jeho odkliknutie znamenalo súhlas žiadajúcej knižnice)
5. Meno čitateľa alebo číslo žiadanky MVS v žiadajúcej knižnici a meno knihovníka, ktorý žiadanku odoslal.

Elektronickú žiadanku sme konfrontovali i so žiadaniami zahraničných knižníc. Zistili sme, že niektoré dávajú žiadajúcej knižnici aj možnosť požadovať od poskytujúcej knižnice kópiu odoslanej žiadanky, všetky ostatné údaje sú rovnaké.

Akademické knižnice

Elektronickú žiadanku majú vystavenú tieto akademické knižnice:

Univerzitná knižnica Technickej univerzity, Košice www.lib.tuke.sk (žiadanka sa vzťahuje len na kópie článkov z časopisov)

Univerzitná knižnica UPJŠ, Košice library.upjs.sk

Akademická knižnica Vojenskej akadémie, Liptovský Mikuláš www.valm.sk

Regionálne knižnice

Gemerská knižnica P. Dobšinského, Rožňava www.kniznica.host.sk (vzťahuje sa len na výpožičky)

Špeciálne knižnice

Lekárska knižnica Národného ústavu tbc a respiračných chorôb www.nutarch.sk

2. Formulár žiadanky MVS

Niektoré knižnice majú vystavený len formulár žiadanky MVS, ktorý treba po vytlačení poslať bežnou poštou alebo faxom.

CVTI SR www.cvti.sk má okrem uvedeného formuláru vystavené i *Vyhlásenie o oboznámení sa s knižničným a výpožičným poriadkom CVTI SR*, kde sa zaväzuje dodržiavať predpisy o MVS. Žiadajúca knižnica musí najskôr zaslať podpísané vyhlásenie, až potom môže žiadať o MVS.

Oravská knižnica, Dolný Kubín web.stone.sk/orakult/mvs.htm má tiež vystavenú internú žiadanku pre MVS a žiadanku na vyhotovenie kópie, ktorá však slúži iba pre individuálnych čitateľov.

3. Žiadanka prepojná s online katalógom knižnice

Takúto žiadanku má na Slovensku len jediná knižnica -Krajská knižnica L. Štúra, Zvolen www.kskls.sk (vzťahuje sa len na výpožičky),

Slovenská národná knižnica

Ako každá veľká knižnica, i v SNK je MVS viac zameraná na jej poskytovanie zo svojich vlastných fondov ako na požadovanie MVS z fondov iných knižníc.

Najväčší počet zrealizovaných požiadaviek v roku 2002 (4486), čo je viac ako dvojnásobok oproti ďalšej v poradí (ŠVK Banská Bystrica s 2117) pôvodne viedol k domnienke, že knižnice nerešpektujú pravidlá pre žiadajúcu knižnicu a žiadanky posielajú do SNK nie ako do poslednej knižnice, ale ako do prvej. Po analýze žiadaniek vybavených za 2. štvrťrok 2003 sa ukázalo, že nie je tomu tak.

V mesiacoch apríl, máj, jún 2003 bola situácia nasledovná:

SNK obdržala celkom 1527 žiadaniek, z toho:

Regionálne knižnice	Výpožičky 376 292 ³	kópie 188	e
Regionálne knižnice (krajská pôsobnosť)	Výpožičky 38	kópie 5	e40
Mestské knižnice	Výpožičky 350	kópie 120	e 90
Vedecké knižnice	Výpožičky 176	kópie 22	e184
Akademické knižnice	Výpožičky 144	kópie 20	e107
Školské knižnice	Výpožičky 20		e13
Knižnice múzeí	Výpožičky 26	kópie 13	e3
Nemocnice	Výpožičky 9	kópie 11	e2
Výskumné ústavy	Výpožičky 20	kópie 5	e11
Archívy		kópie 4	
Iné	Výpožičky 13		e4

Najväčší počet žiadaniek (1 077) prichádzal z verejných knižníc a vzťahoval sa na :

- zborníky z podujatí
- staršiu literatúru neuvedenú v súbornom katalógu, resp. s lokáciou SNK
- cudzojazyčnú literatúru, najmä v maďarskom jazyku
- českú literatúru
- divadelné hry
- beletria (súborné diela autorov, staršie vydania umeleckej literatúry)
- články z periodík

Keďže ide o literatúru, ktorá sa nachádza zrejme iba v SNK, domnienka o nesprávnej lokalizácii žiadaniek MVS a preťažovaní SNK sa ukázala ako neopodstatnená.

³ Z toho na elektronickej žiadanke

Registrácia knižníc a výpožičiek

Knižnice a výpožičky MVS sú registrované vo výpožičnom systéme ALEPH 500, čo umožňuje využívať všetky výhody automatizovaného výpožičného procesu (dodržiavanie výpožičnej lehoty stanovenej na 40 dní a zablokovanie ďalších výpožičiek v prípade jej nedodržania, rezervovanie, predĺžovanie, pravidelné posielanie upomienok).

SNK prijíma požiadavky na MVS na klasickej žiadanke, faxom i na elektronickej žiadanke, ktorú využíva čoraz viac knižníc.

Elektronická žiadanka SNK

ŽIADANKA na výpožičku MVS

Kolonky údajov označené tučným písmom musia byť povinne vyplnené.
Logický vzťah medzi údajmi označenými fialovou a zelenou je OR (alebo).

Názov a adresa žiadajúcej inštitúcie:

Telefón:

Fax:

e-mail:

Číslo požiadavky žiadajúcej inštitúcie,
alebo meno čitateľa:

a) Žiadame o výpožičku knihy:

Autor:

Názov:

Miesto a rok vydania:

ISBN:

Ak je kniha požičaná, žiadame o rezerváciu

áno

Naša požiadavka je aktuálna do (dátum):

Elektronická žiadanka odoslaná do SNK sa vytlačí ako **Žiadanka na výpožičku pre MVS**

Registrovanie MVS v výpožičnom systéme umožňuje knižniciam sledovať konto svojich výpožičiek i ďalšie informácie (objednávky, priestupky, správnosť adresy, čiarový kód) a najmä predĺžovať si výpožičnú lehotu.

tu. Identifikačný kód potrebný pre vstup k svojim výpožičkám oznámi každej knižnici SNK, ďalší nevyhnutný údaj (čiarový kód) nájdú v svojich údajoch, prípadne si môžu vytvoriť vlastný PIN.

Poplatky

Knižničný zákon zaraďuje MVS medzi špeciálne služby, čiže medzi služby, ktoré možno poskytovať za úhradu. Národná komisia pre služby odporučila knižniciam nevyberať poplatky za výpožičky a zjednotiť poplatky za kópie. Poplatky, ktoré sa v knižniciach vyberajú, by teda mali byť len poplatkami za kópie a za poštovné. Výška týchto poplatkov v jednotlivých knižniciach je uvedená na stránke SNK (Národná komisia pre služby).

Záver

SNK je národným centrom pre vnútroštátne MVS. Medzi jej povinnosti teda patrí i metodické usmerňovanie a štatistické vyhodnocovanie MVS v knižničnom systéme SR, čo jej ukladá i vyhláška o MVS. Vzhľadom na veľký počet zúčastnených knižníc je to úloha veľmi komplikovaná, pri ktorej je nevyhnutná spolupráca s Odborom pre knižničný systém SR zaberajúcim sa zberom štatistických údajov cestou ročných výkazov o činnosti knižníc. Tieto výkazy bohužiaľ sledujú len počty zrealizovaných požiadaviek, nie počty objednávok, a tak nemožno povedať, nakoľko výsledky MVS na Slovensku odrážajú skutočné potreby používateľov.

ŽIADANKA na výpožičku MVS

Kolony údajov označené tučným písmom musia byť povinne vyplnené. Logický vzťah medzi údajmi označenými **fialovou** a **zelenou** je OR (alebo).

Názov a adresa žiadajúcej inštitúcie:

Telefón:

Fax:

e-mail:

Číslo požiadavky žiadajúcej inštitúcie, alebo meno čitateľa:

a) Žiadame o výpožičku knihy:

Autor:

Názov:

Miesto a rok vydania:

ISBN:

Ak je kniha požičaná, žiadame o rezerváciu ano

Naša požiadavka je aktuálna do (dátum):

b) Žiadame o xerokópiu článku:

Názov časopisu:

Ročník: Rok: Číslo:

Autor článku:

Názov článku:

ISSN:

Strany:

Xerokópie požadujeme zaslať:

☒	poštou	(a uhradíme poplatok 2.- SK za 1 stranu A4)
☐	faxom	(a uhradíme poplatok 5.- SK za 1 stranu A4)
☐	e-mailom	(a uhradíme poplatok 10.- SK za 1 stranu A4) Prípravujeme!

Žiadanku odoslal (meno a priezvisko):

Poznámka:

ŽIADANKA NA XEROKÓPIU PRE MVS

Číslo záznamu: 553	Názov: Slovenské pohľady
Dátum: 18.7.19103	Ročník: 65
Čas: 14:28:1	Rok: 1959
Adresa: Žilinská knižnica	Číslo: 10
MVS	ISSN:
ul. A. Bernoláka 47	Autor článku: Poe, Edgar Alan
010 01 Žilina	Názov článku: Havran
Telefón: 041/723 27 45	Rozsah strán: 25-39
Fax: 041/723 27 65	Spôsob doručenia: posta
e-mail: krajska.kniznica@bb.telec	Poznámka:
Číslo požiadavky: 287/2003	
Žiadanku odoslal: Veselá Anna	

ŽIADANKA NA VÝPOŽIČKU PRE MVS

Číslo záznamu: 553	Autor: Matejček Zdeněk
Dátum: 18.7.19103	Názov: Výchova detí v neúplnej rodine
Čas: 14:28:1	ISBN:
Adresa: Žilinská knižnica	Miesto a rok vydania: Bratislava,
MVS	1975
ul. A. Bernoláka 47	Rezervácia: áno
010 01 Žilina	Požiadavka je aktuálna do: 30.9.2003
Telefón: 041/723 27 45	Poznámka:
Fax: 041/723 27 65	
e-mail: krajska.kniznica@bb.telec	
Číslo požiadavky: 287/2003	
Žiadanku odoslal: Veselá Anna	